

Klimatavdelningen
Enheten för drivmedel och hållbara bränslen

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Kopia: Klimat- och näringslivsdepartementet

Övervakningsrapport avseende skattebefrielse för vissa biobränslen vid användning som bränsle för uppvärmning år 2024

Sammanfattning

Resultatet från överkompensationsberäkningarna för biogas som använts för värmeproduktion visar att överkompensation sannolikt inte har förekommit under 2024.

Bakgrund

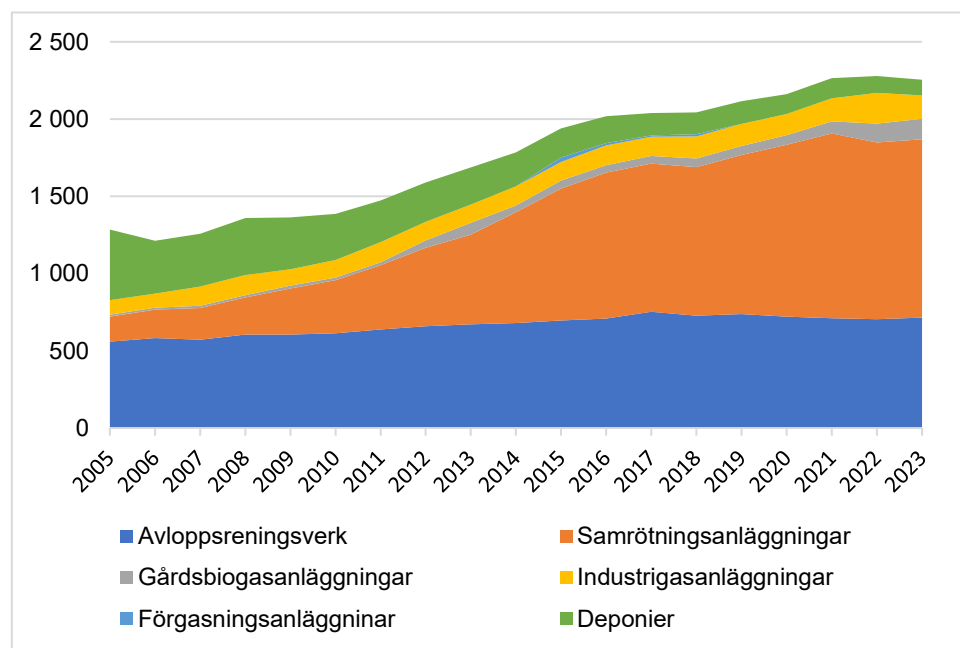
Sverige använder sig av skattebefrielse för energi- och koldioxidskatt för hållbar biogas som används för uppvärmning, vilket klassas som driftstöd enligt unionsrättens regler om statsstöd. EU-kommissionen godkände under 2020 en förlängning av den svenska skattebefrielsen för biogas och biogasol för användning som motorbränsle och för uppvärmning fram till den 31 december 2030. Sveriges godkännande av denna skattebefrielse ogiltigförklarades dock i december 2022 av Tribunalen och domen vann laga kraft i mars 2023. Detta ledde till att det under delar av 2023 och under 2024 inte fanns möjlighet att medge skattebefrielse för biogas som används för uppvärmning. Efter en fördjupad granskning har skattebefrielsen återigen godkänts av EU-kommissionen. Det finns sedan 13 december 2024 möjlighet att begära omprövning hos Skatteverket och på så sätt få tillbaka skatten för 2024.

Sverige har som villkor för att få ge skattebefrielse åtagit sig att lämna årliga övervakningsrapporter till EU-kommissionen för att visa att ingen överkompensation har skett. Om det skulle förekomma överkompensation ska Sverige justera stödordningen (skattebefrielsen). Begreppet överkompensation avser när kostnaden för produktion av biogas understiger marknadspriset på dess fossila motsvarighet inklusive skatt.

I Energimyndighetens regleringsbrev för 2025 gavs uppdraget att utreda om det under 2024 förekommit överkompensation för biogas som används för uppvärmning. Rapporteringen görs till Regeringskansliet och innehåller uppgifter i enlighet med EU-kommissionens beslut i statsstödsärende SA.56125 (och i beslut som ersätter det beslutet) om skattebefrielse för biogas och biopropan som används för värmeproduktion. I enlighet med Sveriges statsstödsbeslut jämförs produktionskostnaden för biogas med marknadspriset för naturgas (inklusive energiskatt och kostnader för utsläppsrätter men exklusive moms).

Marknadsutveckling för biogas i Sverige

Vid skrivandet av denna rapport fanns inte all statistik för 2024 tillgänglig. Därför baseras detta kapitel till stor del på utvecklingen till och med år 2023. Den totala svenska biogasproduktionen under 2023 var i stort sett oförändrad jämfört med 2022 och uppgick till 2 255 GWh. Under 2023 producerades hälften av biogasen i Sverige i samrötningsanläggningar och cirka 30 procent vid avloppsreningsverk. Totalt fanns 296 biogasproduktionsanläggningar i Sverige under 2023, vilket är en ökning med 12 anläggningar jämfört med året innan.¹

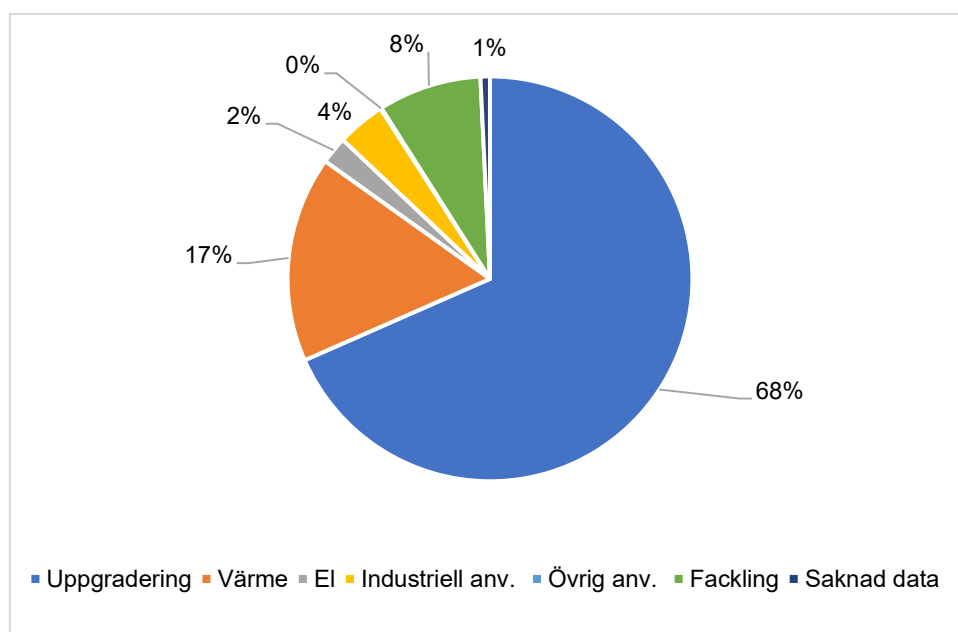
Figur 1 Biogasproduktion per anläggningskategori, år 2005–2023²

Den största delen av den producerade biogasen under 2023 uppgraderades, (68 procent), och 17 procent användes till värmeproduktion (den vanligaste användningen efter uppgradering), se Figur 22. Andelen biogas som uppgraderades under 2023 var oförändrad jämfört med 2022, liksom andelen

¹ Energimyndigheten, 2024, *Produktion av biogas och rötrest*, hämtat 2025-02-28 från: <https://www.energimyndigheten.se/statistik/officiell-energistatistik/tillforsel-och-anvandning/Produktion-av-biogas-och-rotrester/?currentTab=0>

² Ibid.

biogas som användes till värmeproduktion. Andel biogas som facklades var cirka 8 procent av produktionen under 2023.³

Figur 2 Biogasens användning under 2023 uppdelat på användningsområde⁴

Metod

I rapporten jämförs produktionskostnader för biogas med ett referenspris på naturgas, i enlighet med EU-kommissionens bestämmelser. Det ska noteras att kostnadsjämförelserna är förknippade med osäkerheter, då kostnader kan skilja sig mycket mellan olika företag och variera över tid. År 2024 var ett speciellt år eftersom möjlighet till skattebefrielse återinfördes i slutet av året. Alla företag har därför inte hunnit få skattebefrielse retroaktivt och vissa hade inte hunnit ansöka när vi samlade in uppgifter. Beräkningarna baseras på de mängder som företagen rapporterat att de fått skatteavdrag för, alternativt ansökt eller avser att ansöka om skatteavdrag för.

Beräkning av produktionskostnader

Kostnaden för biogasproduktion har hämtats från Energimyndighetens övervakningsrapport om biogas som använts som motorbränsle under 2024. Då det inte krävs samma kvalitet på biogasen vid förbränning i värme- eller kraftvärmeverk kan både rågas och uppgraderad biogas användas. Att det i Sverige i huvudsak är uppgraderad biogas som används för uppvärmning har stämts av med branschorganisationen Energigas Sverige. I denna rapport har därför inte kostnaden för uppgradering exkluderats.

Biogasproduktion kännetecknas i regel av höga kostnader för att samla in substraten, röta dem till biogas och sedan uppgradera biogasen till

³ Energimyndigheten, 2024, *Produktion av biogas och rötrest*, hämtat 2025-02-28 från: <https://www.energimyndigheten.se/statistik/officiell-energistatistik/tillforsel-och-anvandning/Produktion-av-biogas-och-rotrester/?currentTab=0>

⁴ Ibid.

fordonskvalitet. Kostnaden för substrat är central för biogasproduktionens lönsamhet och den varierar beroende på vilka substrat som används. Vissa biogasproducenter, exempelvis vissa kommuner, har en negativ kostnad eller ingen kostnad alls för substrat eftersom de tar hand om delar av kommunens avfall. Det gör att den genomsnittliga produktionskostnaden för samtliga aktörer kan skilja sig mycket jämfört med den aktör som har högst respektive lägst produktionskostnad. Det finns också aktörer som har en negativ vinstmarginal. Till detta tillkommer svårigheter att få avsättning för rötresterna, vilket också påverkar lönsamheten.

I beräkningarna för överkompensation utgår vi från samma kostnadsposter oavsett om biogasen används i ett värmeverk⁵ eller i ett kraftvärmeverk⁶. Vi antar också att kostnaderna per MWh är samma oavsett storleken på anläggningen. I verkligheten kan inköpspris för bränslet per MWh bero på de inköpta mängderna. Storleken på anläggningen kan också påverka andra kostnader, exempelvis behöver inte små fjärrvärmeproducenter med en anläggning under 20 MW köpa in utsläppsrätter om de inte ingår i ett större fjärrvärmenät (över 20 MW).⁷

Skattesatser

Kostnadsjämförelserna baseras på bränslets energiinnehåll och eftersom naturgas och biogas har olika energiinnehåll räknas skattesatserna om till kronor per MWh, se Tabell 1. Anläggningar som framställer värme och omfattas av handel med utsläppsrätter är befriade från koldioxidskatt⁸. I den här rapporten antas att anläggningar som använder naturgas omfattas av handel med utsläppsrätter. Skulle de anläggningarna i stället omfattas av koldioxidskatt skulle det medföra en högre kostnad än motsvarande kostnad för utsläppsrätter för år 2024.

Tabell 1 Skattesatser för naturgas till uppvärmning per MWh under 2024

Bränsle	Energiskatt	Koldioxidskatt	Total skatt
Naturgas	115 kr ⁹	0 kr	115 kr

Anm.: Skattesatserna är omräknade från kronor per 1000 kubikmeter till kronor per MWh med hjälp av ett värmevärde¹⁰ för naturgas på 10,5 kWh/Nm³.

⁵ Anläggning för produktion av värme för distribution till fjärrvärmenät.

⁶ Anläggning för samtidig produktion av värme och el för distribution till fjärrvärme- respektive elnät.

⁷ Naturvårdsverket (2024), *Verksamheter som omfattas*, hämtat 2025-03-05 från:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/utslappshandel/stationara-anlaggningar/verksamheter-som-omfattas/>

⁸ Skatteverket (u.d.) *Energiskatter*, hämtat 2025-02-26 från:

<https://skatteverket.se/foretag/skatterochavdrag/punktskatter/energiskatter.4.18e1b10334ebe8bc8000843.html>

⁹ Skatteverket (2024) *Historiska skattesatser*,

<https://skatteverket.se/download/18.386bd4b919276cc86c42ae8/1732884933875/Skattesatser%20t.o.m.%202024-12-31.pdf>

¹⁰ Energimyndigheten, 2024, *Värmevärden för olika energivaror*, hämtat 2025-02-06 från:

https://pxexternal.energimyndigheten.se/pxweb/sv/Energimyndighetens_statistikdatabas/Energimyndighetens_statistikdatabas_Officiell_energistatistik_Varmevarden_och_densitet/Varmevarden6.px/

Referenspris för naturgas

Källan för referenspriset är de priser¹¹ till industrikund som SCB publicerar på halvårsbasis. Då prisuppgifter för andra halvåret 2024 inte är publicerade och priset för den största förbrukarkategorin är sekretessmarkerad, har Energimyndigheten gjort uppskattningar för dessa. Se Energimyndighetens övervakningsrapport om biogas som använts som motorbränsle år 2024 för mer detaljer. Referenspriset som används i överkompensationsberäkningen presenteras i Tabell 2.

Tabell 2 Referenspris för naturgas

Referenspris	Pris (öre/kWh)
Industrikunder -viktat genomsnitt inkl. inkl. nätavgifter	55,5

Kostnad för utsläppsrätter

Kostnaden för utsläppsrätter per MWh naturgas har beräknats med hjälp av den emissionsfaktor¹² som Naturvårdsverket har publicerat för naturgas till el- och värmeproduktion för 2023 och det genomsnittliga utsläppspriset¹³ under 2024. Oxidationsfaktorn har antagits vara 1.

Priset för utsläppsrätter har räknats om från euro till svenska kronor med hjälp av årsgenomsnittet för valutakursen under 2024: 1 euro är lika med 11,43 kr¹⁴

Resultat

Beräknade genomsnittskostnader för biogas jämförs med referenspriset för naturgas under 2024 i Tabell 3 nedan. Produktionskostnaden för biogas är beräknat som ett volymvägt snitt mellan produktions-, import- och inköpskostnader.

¹¹ SCB (u.å.) *Priser på naturgas för övriga kunder (ej hushåll). Halvår 2014H2 - 2024H1*, hämtat 2025-02-14 från

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_EN_EN0302/SSDHalvarGasIckeHus/

¹² Naturvårdsverket (2024) *Emissionsfaktorer och värmevärden submission 2025*

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.naturvardsverket.se%2F4afd05%2Fcontentassets%2Fe5656a81bce94bf1bdb832f5cf998daf%2Fef-bilaga-klimat-20241206.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK>

¹³ Statista (2025) *Annual average price of European Union Emissions Trading System (EU ETS) allowances from 2020 to 2024*, hämtat 2025-02-06 från:

<https://www.statista.com/statistics/1465687/average-annual-eu-ets-allowance-prices/>

¹⁴ Sveriges riksbank, u.d., *Sök räntor och valutakurser*, hämtat 2025-01-25 från:

<https://www.riksbank.se/sv/statistik/rantor-och-valutakurser/sok-ars--och-manadsgenomsnitt-valutakurser/?a=Y&y=2024&m=V%C3%A4rde+m%C3%A5nad&s=g130-SEKEURPMI&c=Min&c=Max&c=Ultimo&fs=3#result-section>

Tabell 3 Kostnadsjämförelse av användning av biogas och naturgas för värmeproduktion i värmeverk och kraftvärmeverk år 2024

Kostnadspost	Biogas (kr/MWh)	Naturgas (kr/MWh)
Kostnad utan skatt och utsläppsrätter	1 451 ¹⁵	555 ¹⁶
Energiskatt	-	115
Koldioxidskatt	-	0
Utsläppsrätter	-	153
Total kostnad	1 451	823

Kostnadsjämförelsen visar att produktionskostnaden för biogas var högre än marknadspriset för naturgas vid användning för värmeproduktion under 2024. Det innebär att överkompensation sannolikt inte har förekommit.

¹⁵ Kostnaden för biogas är hämtat från övervakningsrapporten avseende skattebefrielse för biogas som används som motorbränsle under 2024

¹⁶ Naturgaspriset som används är samma som i övervakningsrapporten avseende skattebefrielse för biogas som används som motorbränsle under 2024. Det är en viktat genomsnittligt pris till industrikund.